

487573

93

Înainte

NOEM.—DECEMBRIE 1946

APARE BILUNAR

Redacția și Administrația

Str. Cobălcescu, 16 * Tel. 3.40.80

22-23

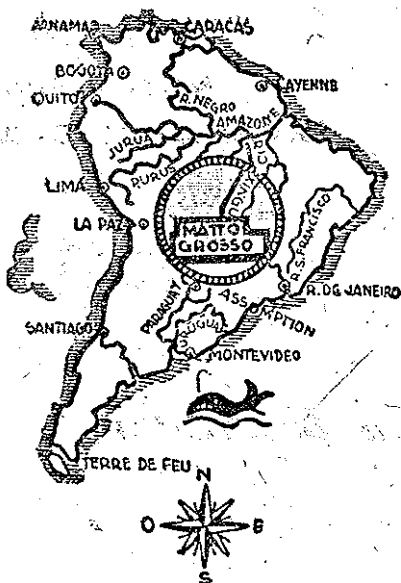
Revista copiilor și a tineretului

Număr de sărbători

UITE! VINE
MOȘ-CRĂCIUN!

PREȚUL LEI 1.600

EXPLORATORUL FAWCETT este încă în viață?

*Aceasta este știrea transmisă de
expediția lui Willi Aureli care a
pătruns până'n centrul
lui Matto-Grosso*

La Clubul Exportatorilor din New-York, str. 72, este o emoție neobișnuită. În jurul unei mese, pe care sunt câteva pahare-cu whisky, câțiva oameni discută o știre neobișnuită. Alții au reușit să străbată iadul verde al Braziliei, Matto-Grosso și să cucerească pământul morții din țara lui Xingu, de unde nimeni nu s'a mai întors niciodată.

Cuceritorii junglei braziliene, un mic grup de oameni, conduși de Willi Aureli, se apropie acum de marginile pădurilor încă neumblate de oameni. Ei au reușit să comunice prin avionul care-i aprovizionează cu parașuta că un Indian, scăpat din captivitatea sălbatecului trib Gagapas, le-a spus că douăzeci și doi de oameni albi se află în mâinile sălbatecilor.

Intre acești captivi se află și Fawcett, dispărut în Xingu, odată cu tovarășul său de drum, Raleigh Rimmel.

Aceasta este noutatea care stârnește atâta valvă la Clubul Exploratorilor.

Fawcett devenise, de fapt, o figură legendară.

Acum douzeci de ani, colonelul P. H. Fawcett, explorator englez, împreună cu fiul său Jack și cu Raleigh Rimmel au pătruns în pădurile neumblate ale Braziliei.

Ca și atâția alți curagioși exploratori, nu se mai întoarseră nici ei. Cu toate acestea, părerea că Fawcett este în viață și se află în mâinile unui trib sălbatec stăruie să trăiască cu o putere neobișnuită. Mai multe expediții porniseră în căutarea lui. Dar nici una nu află nici o știre despre cel dispărut în țara morții și a misterului.

Se întoarseră toate, aducând diferite știri contradictorii.

Fawcett apucase pe malul râului

Xingu, care se vărsa în Amazon. El căuta Manca, orașul de aur din Matto-Grosso, cetatea din poveste, socotita de unii că fiind capivata uitată a unei vechi țări civilizate, împrejmuită cu păduri.

Societatea Regală de Geografie din Anglia subvenționa expediția, sperând să stabilească sau să spulbere, odată și pentru totdeauna existența unui Rai adevărat pe cursul superior al „Țărnuțului Morții” (astfel e numit Amazonul la Rio-de-Janeiro).

Expedițiile plecate în căutarea lui Fawcett, întalneau mai multe triburi, dela care obținură știri fantaziste despre cel dispărut Fawcett ar fi găsit orașul de aur, în căutarea căruiua plécuse, și-l îndrăgise într'atât, că n'a mai vrut să se mai întoarcă în lumea de unde plécuse; că Fawcett ar fi fost capturat de un popor sălbatec și făcut rege; că ar fi viu și că e ținut prizonier.

Laurence T. K. Griswold, șeful unei alte expediții, declara dimpo-trivă, că: „Eu l-am văzut pe Fawcett, murind într'un spital din Rio-Grande do Sul, în 8 Noembrie 1927”.

Exploratorul G. M. Dyett anunța: „Fawcett a fost omorât de indieni în Iulie 1925 pe țărmul lui Kuluone”.

În 1934 Foreign Office lăsă să se înțeleagă că avea motive să creadă că Fawcett trăește. Soția lui era de aceeași părere: „El face, spunea ea, cercetări științifice foarte importante în junglă.

Disparația, cam în aceleași im-

prejurări, a aviatorului Redfern, care încercase, în 1928, un raid fără escală New-York-Rio de Janeiro, crease aceeași convingere, că mai este încă în viață. Un cărbier norvegian văzuse pentru ultima oară aparatul în largul coastelor Venezuelei. Apoi nu se mai auzi nimic. Incepură să se creadă și în jurul lui diferite legende.

În 1935, era viu, asistând la vrăjile unui trib indian din Guiana Olandeză. Ceva mai târziu fusese întâlnit în Brazilia. Dar aceste știri fuseseră contrazise de o altă știre, care spunea că, în sfârșit, fusese găsit cadavrul aviatorului. Totuși, în 1936, îl văzuse cineva că este prizonierul unui trib.

Cu cât înainta în interiorul lui Matto-Grosso, cu atât triburile erau mai feroce. Indianul scăpat din mâinile Gavapilor, întâlnit de expediția Willi Aureli, povestea că Guatapii sunt socotiți foarte blânzi de Caryas, care locuiesc ceva mai sus. Chavanții, cei mai sălbatici vânători de oameni și socotesc pe Guatapi și Cacaiaș ca pe niște incurcă lume.

Expedițiile care străbătură țara Chavanților spuneau că Gajabii sunt și mai feroci. Ei își tatuau corpul cu niște rânghi de fier, pentru a fi mai frumoși.

Toate triburile spuneau că obiceiurile lor sunt dulci în comparație cu cele ale Guiacurilor.

Faptul cel mai extraordinar era acela că expediția a reușit să treacă printre aceste triburi și să ajungă până'n țara Guiacurilor.

Se așteptau, cu îngrijorare, nou-țări despre exploratorul Fawcett.

POVESTE DE CRĂCIUN

de ELENA OLTEANU

Departe, dincolo de un oraș mare, frumos și plin de lumină, se întindea o pădure deasă de stejari și iagi.

În marginea pădurii, la o răspântie de drumuri, era o fântână cu apă limpede.

În fiecare zi, înainte de ora prânzului, venea la fântână o fetiță. Peste cămașa năma zcrențe, purta o fustă roșie și peticită. Pe umeri, îi cădea părul castaniu, înelat și des. Pe fața albă, întinsă și pală, ochii verzi, mar. și strălucitori erau încercuți de gene negre, prinse în pleoape grele. Sub nasul mic și drept, buzele fără culoare, acopereau un șir de dinți ca de șoricel.

Fetița trăgea cu greu lanțul și cumpană fântâni și se apleca nesigur.

„Iar a venit”, spuse cu bucurie un strop de apă care sărea sus, tot mai sus, s'o privească.

Dar într-o zi, fetița întârzie și stropul nerăbdător, leși ațară și se așeză, pe marginea de lemn a fântâni. Privi în deal la singurul brad din toată pădurea. Jale strălucia în ochii săpat jumătate în pământ. Dar, pe cărările, nu se arăta nimeni. Stropul de apă a lăcrimat, s'a împrăștiat și o rază fierbinte de soare, îl prefăcu în abur.

Au trecut zile după zile, nopți după nopți și au închegat săptămânile. Și au trecut săptămâni după săptămâni și au închegat lunile care fugeau una după alta, până când, aburul în care se prefăcuse stropul de apă, ajunsese în împărăția Zânei de Nea, care se aținea dincolo de munții de gheață.

Aburul simți că se strânge și se prefăcu într-un cristal mic și ușor, la stufarea Craiului Crivăț.

— „Îi vom zice Funigel”, auzi fulgul o voce frumoasă și privi curios într'acolo.

— „Eu sunt Nana ta”, îi spuse surâzând Zâna de Nea.

Și Funigel îi sărută mâna albă, tot așa de albă ca părul, ca fața ca manta care o acoperea.

— „Acum du-te și te joacă”

Și ca prin minune, Funigel se trezi în mijlocul a mii și mii de fulgi, care se zbenguiau nebunatic, pe-o rază de lună.

— „Vino aici, frățioare” !!

— „Ba aici” !

— „Cum te cheamă” ?

— „Funigel”.

— „Funigel”, repetară mii de glasuri subțirele. „Funigel” răsună cerul, „Funigel”, îngână noul.

Și de odată Funigel se simți tras deoparte.

— „Vino cu mine Funigel, pe mine mă cheamă Fulg-Ușor”.

Se împrieteniră îndată. Își spuseră gândurile, bucuriile și necazurile cei doi fulgi.

— „Mi-e dor de pământ, Fulg-Ușor”.

— „Ai răbdare, în curând Craiul Crivăț și nevasta lui, Crălasa Iarnă, ne vor trimite acolo.”

Și, nici n'apucă Fulg-Ușor să termine vorba, când un vârtej împrăștié noul și poarta împărăției Zânei de Nea se deschise, iar pe pământ fulgi îi cădeau, întrecându-se cu bucurie. Crălasa Iarnă îi binecuvântă:

— „Trei luni să țeseți manta de zăpadă, să acoperiți pământul și să ocrotiți sămânța care trebuie să'ncolțească”.

Fulg-Ușor și Funigel sburară împreună. Se mângâiau, se'ncurajau și căntau să străbată printre ceilalți fulgi.

— „Uite fântâna, draga mea fântână” grăi Funigel.

— „Uite bradul, dragul meu brad”, grăi Fulg-Ușor.

— „Cunoști și tu locul?” întrebă Funigel.

— „Pe craca asta am fost chicțură anul trecut, în bordeiul acesta locuiește bătrânul pădurar, cu nepoata lui”.

— „Hai să-vedem ce faci!” se rugă sfios Funigel.

— „Hai”, răspunse sglobiu Fulg-Ușor.

— „Hai”, strigară'n urma lor mii de fulgi.

Și se opriră pe geanul cât palma, al bordeiului.

— „Ninge, uite ninge, bunule”, bătu bucuroasă din paime fetița.

— „Ninge” răspunse întristat bătrânul.

— „Ce frumoasă este!” spuse Fulg-Ușor.

— „Da”, îngână dus pe gânduri Funigel.

— „Vreau să mă joc cu fulgii, bunule”, se ruga fetița.

— „E frig, Luminața moșului” și bătrânului îi tremură a plâns barba sură.

— „E destul de frig și în bordei, bunule!”

— „Da, dar fulgii te vor uda și ți-e cămașa ruptă, fetița moșului!”

— „Dece s'o fi întristat deodată?” întrebă în cor fulgii.

— „Nu poate veni să se joace cu noi”, răspunse Funigel.

— „Dece? Dec-?”... se auziră zeci de voci.

— „Îi este frig”, spuse Fulg-Ușor.

— „N'are haine ca toți oamenii?”... întrebă iarăși fulgii.

— „N'are!” spuse trist Funigel.

— „N'are!” se mârâă în cor jalnic fulgii și mulți din ei, se topră de atâta durere.

Fetița își lipi de geam născutul roșu și ochii i se umeziră.

— „Hai cu mine Funigel”, îl rugă Fulg-Ușor.

— „Lasă-mă pe geam!”

— „Ți-e dragă, Funigel?”

— „Mi-e milă, Fulg-Ușor”.

— „Dece n'au toți copiii hăinuțe groase ca cer pe care-i mângăiem, când trecem prin orașul cel mare de colo?”

— „Nu știu Fulg-Ușor” și Funigel plângea cu suspine.

Fulg-Ușor, de teamă să nu se topească prietenul cel drag, îl împinse cu sila de pe geam și'n gând chemă ajutorul Craiului Crivăț.

Un văjăit puternic cu șuierat jalnic, împrăstie fulgii:

— „Viscolește, Luminița moșului”, și bătrânul se garbovi și mai mult, deasupra vetrei cu jărătic.

— „Trebuie să aduc lemne, până nu se troienesc cărările” și fetița vru să iasă.

— „Lasă-mă pe mine”, se împotrivi bunui.

— „Te doboră vântul” și nepoata își privi cu dragoste bunicul.

Când Craiul Crivăț auzi vorbele fetei, își aminti gândul trimis de finul său Fulg-Ușor și-și domoli șueratul.

— „Nu mai suflă așa tare, bunule, dă-mi haina ta și lasă-mă să ies”.

La rugămintea Luminiței, care închise ușa, moșul se supuse. Fetița îmbracă haina în a băror măneci, mânele ei mici se pierdeau.

Când ieși afară, nu mai ninge. Pe alocuri zăpada spulberată, făcuse mici troiene.

De departe, dinspre orașul cel mare și luminos, venea un clinchit de clopotel, ca un cântec vesel ce-l gata să moară.

Luminița ascultă, zâmbi și-și zise: „Măine e Crăciunul!” Privi sus cerul greu de nori cenușii. De pe aripa Craiului Crivăț, Funigel și Fulg-Ușor, o mai văzură o clipă și apoi se urcară sus, tot mai sus.

— „Nanule, du-ne te rog la buna noastră Zână de Nea”, se rugă așa de frumos Fulg-Ușor, încât puternicul Crai, dintr'un salt, fu lângă palatul ei de ghiată.

Când au intrat, Zâna tocmai își scotea depe părul ei de chiciură fină coroana de platină, bătută cu perle, mari cât aluna. Pe mania albă și strălucitoare ca zăpada în zilele de iarnă cu soare, părul desfăcut cădea în șuvițe lungi, care-i atingeau genunchii.

Fulgii s'au oprit și se priviră încremeniți de atâta mirare și atâta frumusețe.

— „Nana mea cea bună, vrei să mă ascuți?” întrebă rugător Funigel.

Zâna își așază coroana pe măsuta de cristal și luă în palma mică, pe cei doi fulgi.

— „Dece tremuri așa?... Ce v'a făcut să plângeți, fulgii mei iubiți?” întrebă îngrijată Zâna.

— „Funigel, spune tu”, îl îndemnă Fulg-Ușor.

Printre suspine Funigel întrebă:

— „Nană, spune-ne, dece fetița pădurarului bătrân este așa de slabă, dece n'are ce'mbrăca, când este atât

Am plecat la colindat

(Colind din Muntenia).

Am plecat la colindat,
Intr'un zor de ziudă
Și drumul ne-a luminat
Zorile de ziudă.

Am venit aducem vouă
Intr'un zor de ziudă,
Rază de lumină nouă,
Zorile de ziudă.

Pacea albă ca zăpada,
Intr'un zor de ziudă,
V'a înveselit ograda,
Zorile de ziudă.

Scoală-te, cinstită gazdă,
Intr'un zor de ziudă,
Și pune plugul pe brazdă,
Zorile de ziudă.

Ară coasta și colindul,
Intr'un zor de ziudă,
Ca să crească mare spicul,
Zorile de ziudă.

Să crească mare, bogat,
Intr'un zor de ziudă,
Că de mult am așteptat
Zorile de ziudă.

Să mănâcăm colac frumos,
Intr'un zor de ziudă,
Să ne fie de folos
Zorile de ziudă.

La mulți ani cu sănătate,
Intr'un zor de ziudă,
Cu pace și bunădate,
Zorile de ziudă”.

de harnică, de bună și de frumoasă?”

— „Luminița?” întrebă zâna.

— „Luminița”, răspuseră fulgii.

Zâna rămăse gânditoare. Lăsa fulgii să sbocare alături de tron și le spuse, pe când cu mâna desfăcea de pe coroană fiecare perla și-i da drumul într'o plasă argintie:

— „E seara de Crăciun”.

— „E seara de Crăciun” repetară fulgii.

— „Și'n împărăția mea e obiceiul ca fulgul care are primul gând bun, în această seară mare, să ia cu el perlele acestea și să-l însoțească pe Moș Crăciun. Ți se cuvîne Funigel”.

Zâna de Nea dispăru și Funigel se simți mare și puternic. Strâns în brațe pe Fulg-Ușor și, fără să spună un singur cuvânt, sbură spre casa lui Moș Crăciun.

Gata, îmbrăcat de drum, cu sacul în spate, Moș Crăciun se pregătea să plece pe pământ.

— „M'a trimis Zâna de Nea”.

— „Vino, vino, îl chemă Moșul și-i făcu loc pe scaula proptită pe șine groase de oțel”.

N'apucă nici să se așeze, când Funigel văzu că sunt tocmai sub bradul de lângă bordeiul pădurarului.

— „Aruncă perlele!” porunci în șoaptă Moș Crăciun și Funigel le aruncă. Din fiecare perla se desprinseseră, mere, nuci poalete, roșcove, smochine și lumini, care se agătară pe fiecare crenguță verde de brad...

Ca prin minune răsăriră sub el cutii pline cu haine, cu ghețe și câte alte lucruri frumoase și folositoare.

Uitasem să spun, că erau și cărți și o păpușă mare, atât de mare, aproape cât Luminița.

După ce totuși fu gata, Funigel se așază pe geamul bordeiului și Moș Crăciun alături de el, colindă înecetor:

„Scoală, scoală, Luminiță,
„Scoală, harnică fetiță!”

Luminița tresări din somnul ei adânc, fără vise.

— „Bunule, trezește-te, bunule!, Uita-te afară!. A venit și la noi Moș Crăciun”.

— „Ce-i fata moșului?” și bunul își frecă ochii mici, orbiți de lumina care venea din curte, dela bradul împodobit ca o mireasă în betaală de chiciură și voal de nea.

Moșul și nepoata se văzură îmbrăcați în haine curate de sărbătoare. Când lestră afară, fulgii ușori, cântau cântecul „O brad frumos” pe care-l cântă de atunci într'una copiii... și zâna de Nea binecuvântă de sus dintre nori:

— „Bradule, de acum încolo, frunzele tale vesnic verzi și crăcele tale subțiri să fie împodobite în fiecare an în seara mare de Crăciun, spre bucuria tuturor copiilor!”

Iar Luminița să rămână pe pământ, până'n ziua în care toți copiii vor putea să se bucore de noaptea „asta sfântă”.

Și norii se închiseră, iar Zâna de Nea dispăru în aburi ușori, sus, tot mai sus, pe când Moș Crăciun spuse, dând din capul acoperit de ciucula albă de miel:

— „Asta o pot face numai oamenii!”... și sbură pe sania lui cu șine de oțel spre orașul cel mare din marginea pădurii unde așteptau zăi copii.

An trecut de atunci aproape două mii de ani Luminița trăiește tot acolo, în bordeiul dela marginea pădurii. Și'n fiecare an simte cum crește în ea nădejdea că se apropie vremea când toți copiii vor avea tot ce le trebuie și toți s'or putea bucura în seara de Crăciun de un brad, care le-o lumina ochii și inima, în-tocmai ca bradul din jurul ei de Zâna de Nea.

Atunci, va veni pentru ea deslegarea și va pleca depe pământ, sus, în împărăția nouriilor, unde o așteaptă Funigel.

Cel mai frumos

DAR

de AL. ŞAHIGHIAN

Statul major al unei divizii germane, era cantonat în marginea unei mici păduri de brad, într'un sătuc izolat. Locul era bine ales. Bombardierele rusești n'ar fi putut să descopere locul de unde porneau ordinele către divizia nemțească, ce opera în nord. Cotropitorii ocupaseră căsuțele părăsite de sătenii fugiți, ba și pe acelea ale altora rămași, pe care li obligară să se mute, ctale pestă, grămadă, într'o singură încăpere. Cel 12 oameni aflați în sat, bătrâni cu toții, printre care se găsea și un băiat de vreo 13 ani, Alioșa, fuseseră surprinși de nemți, pe când se refugiau — și aduși înapoi. Aveau nevoie de robi să le care lemne, să le facă focul. Iarna era grea și nemții dărdăiau, înfășurați ca niște babe, la gura sobelor.

În sat se aflau doar 80 de nemți, începând cu generalul, mai mulți ofițeri superiori, câțiva ofițeri inferiori pentru lucrările de birou și garda.

Se apropia Crăciunul. Nemții se deau foarte prost. Grăbiți cum erau, nu s'au așteptat să fie orțiți pe vre-un front, ei, cea mai puternică armată. Și-acum, iarna moscovită le juca festa. Și tare ar fi vrut să se vadă instalați pentru Anul nou în Moscova. Ei! Acolo se putea trăi. Nu-i vorbă, frontul acesta era, mult mai departe de Moscova; dar era altul mai aproape și dacă acolo s'ar fi făcut vre'o mișcare, înaintau și ei. Și aplecați peste hărți, făceau diferite planuri, blestemând rezistența Armatei Roșii, din a cărei cauză nu puteau să-și întindă pustirea și peste Moscova.

Dar în căsuța din vale, cei rămași subț urgia nemțească se rugau fierbinte, zi și noapte, să le dea aripi oștagilor roșii, să-lunge pe dușmani.

Cel mai tăcut dintre cei rămași era Alioșa. Numai gândurile lui vorbeau. Se blestema că fusese nevoit să rămână conducătorul căruțelor acestor bătrâni, din cauza cărora trebuia să stea cu mâna în sân, neputând să ajute cu nimic Patriei sale. Ceilalți copii, desigur că acum se află prin diferite echipe... Ziua și noaptea, auzind zumzetul avioanelor țării sale, zumzet pe care-l cunoștea așa de bine, leșea afară, așteptând un semn. Dar acesta nu mai sosise. Și-i veneau lacrimi în ochi. Dar lacrimile nu sunt pentru un băiat de 13 ani și într'o situație ca asta. Înăbușindu-și plânsul, Alioșa își făcea planuri ca un general de stat major...

Dar iată că într'o zi „Alioșa” pe când tăia lemne în pădure, zări un mic așfiș. Ridicase tocmai toporul să lovească trunchiul și, încremenit deodată cu ochii măriți, cu toporul în aer. Se fâstăci cu totul și se uită vinovat, roșind, la santinela nemțească ce se afla în apropiere, urmărind munca sătenilor. Îi bătea înima cu putere. Văzuse foarte bine titlul așfișului: Tovarășii! Restul textului, scris cu litere mici, nu se putea vedea de sus, din picioare. Trebuia să-l ia cât de curând, până nu-l vede neamțul.

Era greu de observat, pentru că hărta albă se confunda cu albul zăpezii, dar oricum, Alioșa făcu un pas și afundă așfișul în zăpadă, cu piciorul, apoi făcându-și de lucru la cizmă, întinse mâna, prinse așfișul cu zăpadă cu tot și-l vânt în carâmb. Răsufli ușurat. Bătăile inimii se liniștiră și Alioșa începu vesel și cu mai multă râvnă ca altădată, să taie lemne. Locul îl ardea, deși se topise zăpada vărâtă în cizmă, leolaltă cu așfișul.

Către seară, după ce isprăviră cu lemnele, alergă în casă și, ghemuit lângă gura vetrei, începu să citească tremurând: „Tovarășii, armatele noastre de partizani, mișună în toată țara cotropită de dușmani, provocându-le pierderi mari. Aviația Roșie susține lupta partizanilor, ajutându-i cu arme și alimente. Semnalați-vă prezența ori undă, vă aflați și, mai cu seamă, semnalați prezența armatelor dușman. Focul e cel mai bun mijloc”. Afară se auzeau pași grei și Alioșa svârli în foc așfișul. Restul nici nu mai interesa. Aflase tot ce trebuia să afle. Alioșa deveni într'o clipă a't om. În câteva cuvinte le spusese bătrânilor ce aveau de făcut. Se vor imprăștia în pădure și ei va da semnalul. Să fie gata pregătiți. Nu știe când va fi asta, dar, atunci când va fi, se vor depărta cât mai mult, de sat. „Trebuie să dea foc unei case”, se gândea Alioșa. Cum și în ce fel nu știa, dar asta trebuia făcut. Dăstrugerea statului major al unei divizii ar fi fost o treabă bună.

Din ziua aceea, Alioșa începu să adune, picătură cu picătură, resturile de materii inflamabile din bidoane, materii pe care nemții le întrebuințau să aprindă lemnele ude și înghețate. Dar aceste bidoane nu erau lăstate niciodată la îndemâna locuitorilor, tocmai de teama unei semnalezări. Alioșa însă, adună cu răbdare în bidoanelor lui, ascuns sub haină, picăturile rămase, pe care apoi le vărsa în altul mai mare, ascuns undeva în pământ.

Mal erau câteva zile până la Crăciun și nemții se pregăteau să-l serbeze. De undeva le venă cadouri. Erau diverse obiecte, furate din locurile cotropite. În fiecare casă se instală câte un brad; cel mai frumos brad din pădure, pe care începură să-l și gătească. Ah, cum îl ura Alioșa, privind-i și se gândea la zilele de dinainte de război, la ultimele petreceri din timp de pace... Ce veselie, era atunci în sat. Unde or fi acum Colea și Tania și Vera și toți ceilalți? Îi veni să plângă...

Începură acum să sosească porci și păsări și sticle cu băuturi. Generalul însuși se interesa de pregătirea Crăciunului, privind cum se taie porcii. Peasemenea cutreeră casele și zâmbi mulțumit, văzând că brazii erau gata împodobiti. Când se întoarse spre reședința lui, îi veni o idee. Spuse ceva soldaților, arătând spre bradul din curte și aceștia se repeziră, începând să-l împodobescă. Alioșa era în curte. Spărgând lemne și nemții îl chemară să le ajute. Bradul era înalt și ei nu se puteau urca până sus.

Așa se născu în mintea lui Alioșa
(Continuare în pag 14)

CENUSEREA SA

de I. PUȚURI

Nu știu cum va fi întralte sate, dar pe când eram ca copil, la noi în sat, se adunau fetele și băieții seara, pe la câte un rumân și petreceau noaptea cea mare și lungă, torcând sau curățind porumbi de moară, până după miezul nopții.

Noi băgam paie în sobă de o roșeam și fierbeam boabe de porumb în căldarea cea mare de mămăligă să aibă ce ronțai toată noaptea fetele și flăcăii, ascultând la minciunile babei Floarea. Și baba Floarea, slabă și uscată la față ca o scândură, lipsea spatele de sobă, deslega tăgărta cu povești și începea să le dapene.

— A fost odată, ca niciodată, că dacă n'ar fi, nu s'ar povesti...

— Ce a fost, babă Floarea — o întâmpinau fetele cu vorba.

— A fost o babă și un moșneag.

Un tăciune,
Și-un cărbune,
Ia spune, băbuță,
Spune.

— La început, moșneagul trăia în bordeiul lui sărac, spârgea o ceapă pe vătrai și-o mâpca cu sare, în tihnă, cu mătușa și cu fiica lui.

Și-amândoi se uitau la fată ca la soare, că numai una aveau și asta era harnică și frumoasă.

Fata lor nu știa ce e pregetul. Când îi spunea moșneagul sau mătușa să facă trebă în casă, ei nici n'apucau bine să isprăvescă vorba și ea se și puneala luera, nu ca ai noștri, neastâmpărați și neascultători, arzându-i focul, ne da ea câte-un bobărnac peste nas, deși noi căutam să ne arțăm cât mai harnici, chiar mai mult decât ne era firea.

Peste drum de bordeiul moșneagului și al mătușei — continuă ea povestea, — trăia pe vremea aceea o babă, neagră la înimă, plîmășă la suflet, ca și avea și ea o fată, dar urâtă, foc, leneșe și puturoasă, că nu mai avea pereche în lume.

De câte ori se uita baba peste gard în curtea moșneagului și a mătușei și vedea pe fata lor alergând și robotind ca un voinic și se încrețea fruntea de necaz și zicea:

— Fata asta e vrednică cum e, o s'o lase în umbră pe a mea și n'o să se mai mărite cât e lumea. Cum să fac, ce să fac? — se gândea ea zi și noapte, — ca s'o fac de răs în sat, să nu se mai uite nimeni la ea, s'o prase tot făcând, că numai în chipul asta o să fie și fată mea văzută în lume. Și tot gândind și socotind cum să facă rețe, că de bune n'avea chef, baba blestemată umblă pe unde umblă, ba cu una, ba cu alta și într'o zi, cu te mri ce, o făcu pe mama fetei cea harnică și cuminte un copac tocmăi în grădina, în dosul fântanei. Ce jale a fost pe biata fată când s'a văzut singură, fără mamă, nu trebuie să vă mai spun...

— Arde-o-ar focul! — zise Lina lui nea Stan.

— Acum, — zise baba cu fata cea leneșe, continuă baba Floarea, am scăpat de mătușa moșneagului. La moșneag, lască mă sud cu ușor în cap, iar pe fie-sa am s'o fac să nu mai vadă ea flăcău din sat.

Moșneagul, o duse el singur, o zi —

două, fără mătușa lui, dar baba de-alături se ținea scări de el. Și într'o zi, dacă văzu el și văzu, o aduse în bordeiul lui cu fată cu tot. Și baba atât aștepta.

— Să se ccoțeze în capul moșneagului! zise o fată.

— Chiar așa! răspunse baba Floarea. Azi una, mâine alta, până ce ajunse ea bine să cânte cocosește în pragul bordeiului și să-și arate colții cei adevărați.

Toată treaba în casă și pe afară, fata moșneagului o făcea, fiindcă, a ei sta deoparte și nu ridica nici un pai de jos. Când se ducea la clacă, fata moșneagului, nu era printre cele dela coadă... răsucea fuiorul de minune și torcea cât zece. Arunca fusele pline de tort, unul după altul, până ce umplea ciurul. Fata babei însă, leneșă la muncă, vâra mâna pe la spate, îi fura fusele și le asvârlea în ciur la ea.

— Uită fată, — glumi Lina, — dă-te mai încolă să nu mă faci de răs!

— Vezi, vezi, bagă de seamă, — zicea baba Floarea, — că nu te mai măriti în sat... Și cum termina clacă, povestea ea, fata moșneagului avea 2-3 fuse în ciur, pe când puturoasa babei avea ciurul plin. Cât despre horă, nici gând n'avea baba s'o scoată pe biata fată. Pe când pe-a ei, numai la joacă și petreceri o ținea...

— Și fata moșneagului ce făcea în zd de sărbătoare? — întrebau fetele mahnite...

— Când era horă, o punea afurisita să pigulească penete de fulgi... îi da câte-un sac de penete și-i zicea:

— Uite fată, mâna asta de penete, s'o pigulești și tu de fulgi... Într'un ceas o isprăvești, și până mai faci și de mâncare, tocmăi se face hora bine. Atunci o să vii și tu... Noi ne ducem mai de vreme, că nici n'avem lă ce să te-ajutăm...

Dar ea stia afurisita, că fata moșului nu putea isprăvi singură nici într'o săp-

tămână, dar mi-te într'un ceas, să pigulească puful și pedeașura să mai facă și mâncare seara... dar să-i mai rămâie timp și pentru horă...

Pe ea asta însă n'o durca. Iși îmbrăca fata ei frumos, o împodobia cu tot ce-avea mai bun și plecă cu ea la horă. Iar fata moșneagului rămânea singură, ene, plângând, în ușa bordeiului, amară...

— Săraca de ea!

— Sărac să fie Nichipercea! zise baba Floarea. Dar fata moșneagului ducându-se la fântână să ia apă, auzi un glas care o chema de sus:

— Fata mea cea harnică și cuminte, nu mai plânge și nu-ți mai fă inima rea. Du-te în bordei, ia o mână de grăunțe, deși afară și strigă așa:

— Copiii mei, copiii mei! Și s'o găsi cine să te ajute.

Fata se miră când auzi glasul, că așa se asemăna cu al măicăsei și alergă fuga în bordei, luă o mână de grăunțe, deși afară și strigă:

— Copiii mei, copiii mei! — și cât a'olipi din ochi, curtea se umplea de porumbel, albi ca zăpada și șurând după ea în bordei, care m'ăi de care se întrecea cu fata moșneagului, pigulind cu ciocul, puful de pe fulgi.

Și treaba merse așa de lute că-i rămasese feii timp și de pregătit mâncarea pentru seară și chiar de jucat la horă.

Cum isprăvi de pigulit puful și de făcut mâncarea, alergă în grădina strigând de bucurie:

— Te-am ascultat glas dulce ca al mamei și ce bine mi-a brodit!

— Acum vino la mine, fata mea cea harnică, s'auzi glasul ce se desprindea din pom. Și tulpina pomului mare și rotundă se desprăca în două. Fata, când intră înăuntru, privea se freca în ochi și nu dădea să creadă ce vedea: pe un coridor întins stau înșirate numai rochiile de mătase, una mai frumoasă decât alta. Pomul îi alese una și-o îmbracă cu luba...

— Acum du-te, zise pomul, — că hora e la jumătate. Vezi să nu privești în urmă, că Jenești din sat când te-or vedea, te-or pismui și vor căuta să-ți facă rău. Mergi cu fruntea înainte, numai înainte și să zici așa:

Lumină înainte

Negurită după mine.

Și când vei ajunge la horă, ia și dă buchetul ăsta de flori fetei babei.

— Dece s'ăi dea flori? Spimă în ochi! — se rătoră fetele.

Așa e omul bun la suflet. — Ie răs-punse baba Floarea. — Bine a învățat-o să facă el tot bine face.

Și fata moșneagului așa făcu. Alergă într'un suflet la horă, că tare mult îi era dragă. Pe drum, în calea ei se răsfrângea lumina, ca o apă, iar în urmă se lăsa o beznă mare. Când ajunse în horă, se duse tocmăi în mijlocul ei, unde juca fata babei, moț, îi dete buchetul cu flori și se prinse lângă ea să joace.

— Și fata babei nu a cunoscut-o? ia-treabă o fată.

— Văh găsit! — răspunse baba Floarea. Fata moșneagului arăta ca o zână din povești.

(Continuare în nr. următor)

COMOARA

Impăratului CONSTANTIN

Trăia odată, la marginea unei păduri, într-o colibă făcută din bărne de castan, un moș cu o barbă albă, lungă până la brâu. Trăia în această pustietate singur-singurul. Câteodată însă, voia să s'ea de vorbă cu cineva și n'avea cu cine.

Într-o zi, porni el în pădure după hrană. Când coti după un lăstăriș, unde soarele lumina mai cu putere și un roșu de fluturi de toate culorile fâlfăia în văzduh, îl văzu, întins pe iarbă, un băețas cam de vreo opt ani. Se apropiă de copil și-l întrebă încet:

— Al cui ești tu, băețe? Cum te cheamă?

— Nu știu, răspuse el, puțin încruntat.

— De unde vii?

— Nu știu!

La toate întrebările puse de bătrân, băiatul dădea acelaș răspuns: „nu știu.”

Bătrânul se miră la început, apoi se gândi:

„Dacă mi știe cum îl cheamă, dacă nu-și aduce aminte de părinți și nu știe ce vânt l-a adus aici, o să-l iau eu și o să-l cresc. Tot n'am eu cine să măritească de colibă, cine să aducă lemne și să aprindă focul...”

Luă el copilul de mână și-l duse în colibă.

Copilul creștea mândru și voinic. Avea critică acum de toată gospodăria moșului Lucra cu trageri de inimă, din zori și până în noapte târziu...

Bătrânul avea o bucată de țarină pe malul unei ape unde semăna în fiecare toamnă, câte oleară de grâu, și n'înăvarea câte o prătină de porumb ca să aibă cu ce face pită și mămăligă.

Când grâul dădea în soac și laptele din săculețul lui verzui se făcea tare cum îi lemnul de brad și hăinuța lui prindea culcarea frunzelor de toamnă, bătrânul porunceea băețanului să alunge păsările care ciuguliau, zburând și clipind, mândrele spice, care se legănau alene, în vânt.

Și băiatul se ducea și păzea ogorul încă înainte de a începe să cîrpească păsările prin văzduh și se întorcea acasă când toată suflarea pădurii se pitea prin cuiburi și prin ascunzisuri...

Se duse el o zi, se duse două, dar după trei zile nu mai voia să păzească lanul...

Bătrânul îi îndemnă mai întâi părintește, apoi îl certă și când văzu că băiatul se încăoștinează, luă un băț și-l lovi de câteva ori, cu putere...

— Nu! Să n'aveți minte! spuse bătrânul încruntat și mânios și aruncă bățul în spatele colibeii.

Dar băiatul nu-și putu stăpâni durerea și obida.

Luă o piatră și-l lovi pe bătrân.

Se duse atunci bătrânul la judecător și se plânse de fapta fiului său adoptiv.

Judecătorul îl chemă îndată și-l întrebă:

— Cum ai îndrăznit să arzi mâna și să-l lovești pe tatăl tău?

Băețanul nu se codi de loc și răspunse hotărât:

— Tata mă trimetea să alung păsările de pe ogor. Trei zile am păzit lanul. A patra zi, când un stol de păsări se lăsă pe malul râului, un vrăbii bătrân, vorbi cam așa:

„Copii, ciuguliți numai boabele care nu vor rodi, boabele care vor prinde mucegași și vor pieri”. Dirziua aceea n'am vrut să mai mă duc la câmp. Taica m'a lovit de câteva ori cu bățul. Atunci am aruncat și eu cu piatra și l-am lovit.

Judecătorul îl lăsă să plece și se duse îndată la împărat.

— Astăzi am cunoscut un tânăr, spuse el împăratului, care cunoaște graiul păsărilor.

Împăratul porunci îndată să fie adus tânărul în fața tronului împăratesc.

— Dacă înțelegi graiul păsărilor, îi spuse împăratul, trebuie să știi unde este îngropată comoara împăratului Constantin. Oamenii, cari au îngropat comoara, s'au prefăcut de mult în țărăni, dar păsările cerului, cari-și fac cuiburile printre stâncile munților, știu mai multe decât noi, oamenii.

— Dă-le ele vei putea afla această taină.

— Nu, zise tânărul eu am uzit niște femei bătrâne povestind copiilor despre

Comoara împăratului Constantin. Dar eu nu știu unde este îngropată comoara. Oare există această comoară? Nu este adevărat tot ceea ce se spune în basme.

Împăratul nu-l crezu pe tânărul voinic.

— Dacă nu aflu și n'o să-mi spui unde este îngropată comoara împăratului Constantin, o să poruncesc să-ți taie capul.

— Tu ești împărat, Măria ta! Eu sunt cel mai umil dintre supușii tăi și viața mea e în mâinile tale. Eu te rog să mă lași numai trei zile, să mă gândesc dacă pot, îndepărtați porunca Măriei tale.

— Bine, spuse împăratul. Facă-se voia ta! Dar după trei zile să te arăți aici și să-mi aduci răspunsul.

După trei zile, băiatul veni înaintea împăratului și zise:

— Poruncește, Mărite Impărate, slugilor tale să taie cinci sute de cai, o mie de vaci, și trei sute de berbeci, să te jupcaie pielea și ca nea s'o ducă sus, pe muntele Măgura, și s'o împrăștie printre stânci. Și mai poruncește, să pregătească mâncare pentru mine, ca să am ce mânca șase săptămâni.

Și împăratul făcu întocmai cum ceru tânărul.

(continuare în nr. următor)

CÂND amurgul scâldea marea, în rubiniul însângerat al veșmântului încins, în agonia ultimelor svârcoșii, din largul mării potolite se ridica sclipitor Orașul Vrajei de Aur. Cocotat pe stânca bătrână, roasă de valuri, Tedo vedea sutele de turle aurite, îmbrățișate în flăcări de foc, apoi zidurile purpurii, rășfrante în obrazul apelor liniștite și atunci, ca dintr'un vis, cuvintele bătrânului Adro inviau în mîntea lui infierbântată și acelaș dor nestăvilit de duca se furișă stăpân în sufletul lui.

— În Orașul de Aur, n'a ajuns încă nimeni, povestea schimnicul, cu privirile ațintite pe acele sute de turle care însângerau zarea. Au încercat mulți drumul pîn'acolo, dar s'au pierdut pe căi rătăcite și s'au înapoiat triști și descurajați, căci Orașul de Aur le aluneca în fața privirilor oboșite, îndepărtându-se cu aceeași iuteală, cu care vântul mîna pânzele corăbiilor lor.

Se spune, că pe vremuri, un împărat falnic trona pe aceste meleaguri; puterea lui înfrângea vijeliile apelor, răzvrătirea vânturilor și viforul zăpezilor înghețate.

O eternă primăvară domnea pe întreg cuprinsul; soarele se trezea în fiecare dimineață, odată cu cântatul cocoșilor și privirile lui erau calde și luminoase.

Oamenii erau veseli, sătui și cu sufletul numai cântec.

Dragostea și fericirea le scâldea inimile, căci ura și lăcomia încă nu-i inveninase.

Din sânul pământului scoteau roadele muncii lor, care-i îndestulau pe toți, căci pământul era o darnică mamă, în stare să hrănească pe fii ei.

Dar iată, că într'o noapte, un spirit ciudat, se arătă împăratului în vis și-i spuse să sape la poalele colinel din fundul curții împărătești.

A doua zi, împăratul puse slugile, să scormonească pământul și acestea găsiră primii bulgări de aur.

Strălucirea prețiosului metal încântă pe suveran; el aduse meșteri iscusiți, care pînă atunci lucraseră numai bronzul și arama și-i puse să prelucreze aurul.

ORAȘUL

de

CUR

DE
MAREA
RADOVAN

Tot felul de obiecte scumpe fură măestrite de mâinile lor și oamenii începură să se bată pentru a le avea.

Invidia și dorința le umplură sufletele de venin.

Certuri, jafuri și crime începură să semene orașele și satele.

Dar împăratul, furat de betia aurului, nu se gândea decât să scormonească tot mai adânc pământul și să adune comori peste comori.

Cum palatul lui se păru prea îndestulător, ca s'adăpostească atîta avuție, el își alese o insulă pustie din largul mărilor vijelioase și acolo începu să clădească un oraș de aur.

Zidurile de foc fură scldate în sudoarea și în sângele miilor de brațe care îngrămădeau moviile de aur și năltau sutele de turle.

Multe suflete pieriră în toiu muncilor grele, iar mamele și copiii orfani planseră lacrimi nemângălate pe morimintele lor.

Dar împăratul își freca mâinile de bucurie, văzând orașul minune cum crește sub ochii lui.

Zi de zi, corăbii mar, și încărcate duceau comori peste comori în Orașul de Aur, în timp ce pământul era sfâșiat pînă în măruntaie, de zeci de mii de oameni, care și părăsiseră ogorul, casa și copiii, ca să devină siugi ai împăratului aurului!

Pământul însă nu-și hrănește fiii decât cu prețul sudorii lor și țarinile, nearate, nu rodără, iar foamea începu.

Orașul de Aur înghițea grămezi peste grămezi de bulgări auriti, dar spicele bogate nu se mai legănau în bătaia vântului și copiii mureau de foame.

Împăratul, însă, nu vedea și n'auzea nimica; privirile lui erau îmbătate de sclipirea sutelor de turle aurite și de focul zidurilor roșii bătute de valurile mării.

Până când, într'o zi, gurile infometate ale copiilor și inimile însângerate ale mamelor cerură dreptate.

În fața mulțimii învrăjbite, împăratul își găsi salvarea fugind pe insula Orașului de Aur.

Toți acei, care încercară să-l urmărească, se rătăciră pe drumul fără urmă, căci o cludată vrajă pecetluisă sălașul aurului.

De atunci și pînă azi, Orașul de Aur scîlpește în amurgul serilor de vară și sutele lui de turle aurite străpung înălțimile purpurii și înflăcărează sufletele insetate de doruri de duca.

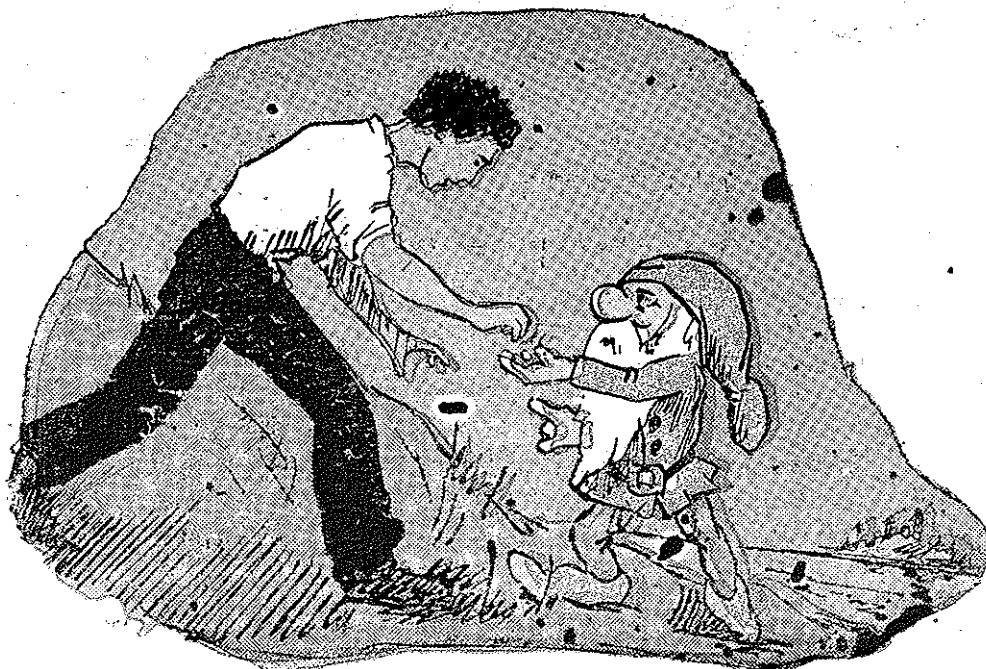
Acelaș dor îl mîna și pe Tedo spre Orașul de Aur.

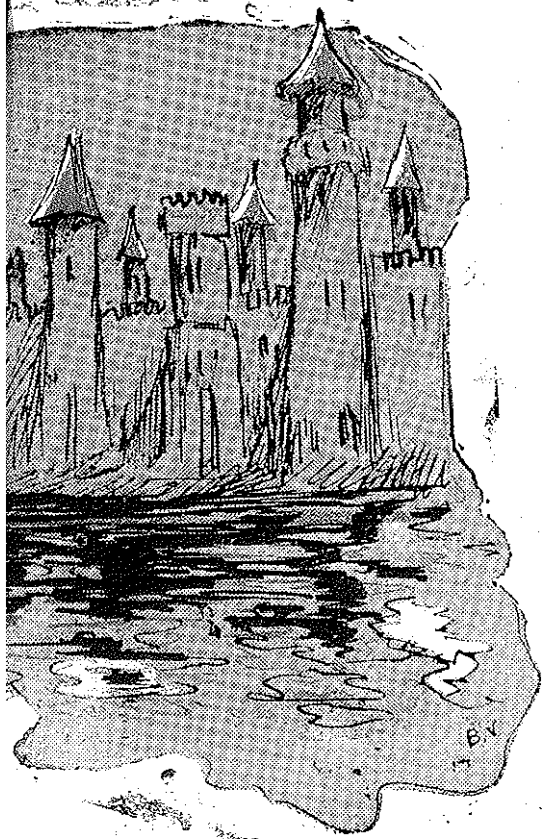
Visul lui Tedo este aurul.

— Aur! Acel aur în grămezi, care umple zidurile Orașului de Aur, care împodobește turlele, care învesmîntează stâncile, trebuie să fie al lui!

Dar cum s'ajungă pînă la dănsul? Isi frământă creierii Tedo.

Stie bine că, toți acei care s'au încumetat să infrunte vijeliile mărilor, cu ținta îndoelnică a Insulei de Aur, s'au pierdut pe drumuri fără urme.

ori s'au inapoiat cu mintile rătăcite.

Și totuși, el trebuie să încerce, chiar dacă destinul lui va fi și mai crud!

Cu ochii ațintiți pe cele câteva sute de turle aurite, Tedo își face planul cum să treacă pe insula de aur. Deodată simte că cineva îl trage de mână.

Se întoarce și vede în fața lui un omuleț, care-l amintește de spiridusul apărut demult, în visul legendarului împărat, din povestirile schimnicului Adro.

Omulețul îi ghicește gândurile.

— Sunt chiar eu, Spiridusul Visului de Aur! Fliindcă te-am văzut atât de chinuit de marea dorință, să ajungi în Orașul de Aur, ți-am adus talismanul care va nimici vraja insulei și te va ajuta să găsești drumul pân'acolo!

Tedo înlemni de bucurie. Aproape smulse din mâna omulețului, pietrișica mică, albastră, ca o picătură de cer senin, apoi coborând de pe stânca pleșuvă o luă la goană pe malul mării, până la micul golf, care adăpostea luntrile negre și aproape putrede ale bătrânilor pescari.

Și Tedo era pescar, după cum pescari fuseseră bunicul și tatăl lui, Luntrea pe care o moștenise tipuse nient' multor furtuni; era mare și îngrită de vremuri, dar Tedo știa că încă nu îmbătrânise înr'atât, încât să nu-și îndenească vîtima datorie.

Și apoi el era tânăr și puternic, în stare să înfrunte toate vijeliile mării!

În clipa în care lopeștile erau încă a încrețită a apelor, o mișcare neobișnuită se produse în împărăția văzduhurilor.

Vântul fu acela care'n mers de trei poște pe secundă, veste furile mării, că un îndrăzneț pescar înarmat cu talismanul călăuzitor, pornise spre insula Orașului de Aur.

Furile hohotiră și-n dansuri nebunești, răsturnară adâncurile mării, în muntă și prăpastii de stropi și spume.

ieșind în întâmpinarea lui. Luntrea, ca o coajă de nucă, în jocul valurilor, se ridica la înălțimi amețitoare, pentru a clipa următoare să cadă în abisuri fără fund.

Dar Tedo, cu sufletul gonit de beția aurului străngea cu putere vasele.

După muntii de apă, Orașul de Aur scliepa într-o aureolă de foc și el trebuia să ajungă acolo.

Toată noaptea, Tedo luptă cu Furile; numai în zorii, când soarele își rostogoli rotocolul de lumină pe câmpul albastru al cerului, Furile, în nebunia lor neputincioasă, izbiră luntrea de malul stâncos al insulei Orașului de Aur. Aceasta fu sfărâmată, iar Tedo asvârlit de valuri pe tărâm.

Când deschise ochii, în fața lui se înălțau sclipitoare, în vestmântul lor de aur, zidurile cetății.

Tedo porni, cu hainele încă ude pe dânsul spre cetatea de aur.

Portile erau larg deschise, dar nicio urmă de ființă vie nu tulbura tăcerea apăsătoare.

Tedo măsură zidurile masive în poalele lor aurie, apoi privirile lacome i se opriră asupra grămezilor strălucitoare de aur, care inconjurau un turn neisprăvit.

Cu o bucurie sălbatică își infundă brațele până la cot, în bulgării prețiosului metal, apoi mănăie suprafețele lucii și sclipitoare și inima i se umplu de betie.

— Tot aurul acesta este al meu! îi venia aproape să strige.

Nici un rege, depe pământ nu e mai bogat ca mine!

Apoi se ridică și o luă spre primul turn care se înălța în fața lui.

Aici găsi noi grămezi de aur, tot atât de masiv și de sclipitor.

În celelalte turnuri, privirile-i fură îmbătate de aceleași reflexe aurii.

În ultimul turn, descoperi cele mai imense grămezi, dar lângă una din ele zări un schelet descărnat prăbuzit acolo poște de veacuri, căci oasele erau albe, curate și lucii.

Toate împreună, n'ar fi făcut decât o erămăjoară mică și umilă pe care mărtașă giganticele masive de aur ar fi sfidat-o.

Și totuși, acea grămăjoară mică de oase adunase pe vremuri tot acel aur!

Tedo înțelese, că acel schelet apar-

ținea împăratului exilat, din povestirile lui Andro.

El se plecă, ca să cerceteze mai îndelung, oasele albe și subțiri și numai atunci, zări scris pe nisipul de aur al podelei, aceste cuvinte:

— Vreau o bucată de pâine!

Un fior îl străbătu.

— Într'adevăr, nici el n'avea pâine!

Avea aur, avea cele mai mari grămezi de aur, un oraș întreg de aur, dar n'avea o bucată de pâine! Și luntrea lui fusese sfărâmată de stâncii! Devenise deci, prizonierul închisorii de aur, sortit să piară de foame în mijlocul munților de aur, căci vraja blestemată împiedica pe oricine să se apropie de stâncile Insulei de Aur!

Tedo privi neputincios în toate părțile.

Scheletul dela picioarele lui i se păru că rânjește.

După atâtea veacuri de singurătate, va avea însăfârșit și dânsul un tovarăș!

Tedo își duse mâinile la ochi, apoi înebunit de groază, porni în fugă prin toate turnurile aurite, care-l urmăreau cu aceleași priviri reci, sclipitoare și indiferente.

Când ajunse pe malul mării, el ridică pumnii strâși de mânie și disperare spre valurile liniștite și atunci auzi hohotul Furilor Mării care-l răspundeau din adâncimile înspumate.

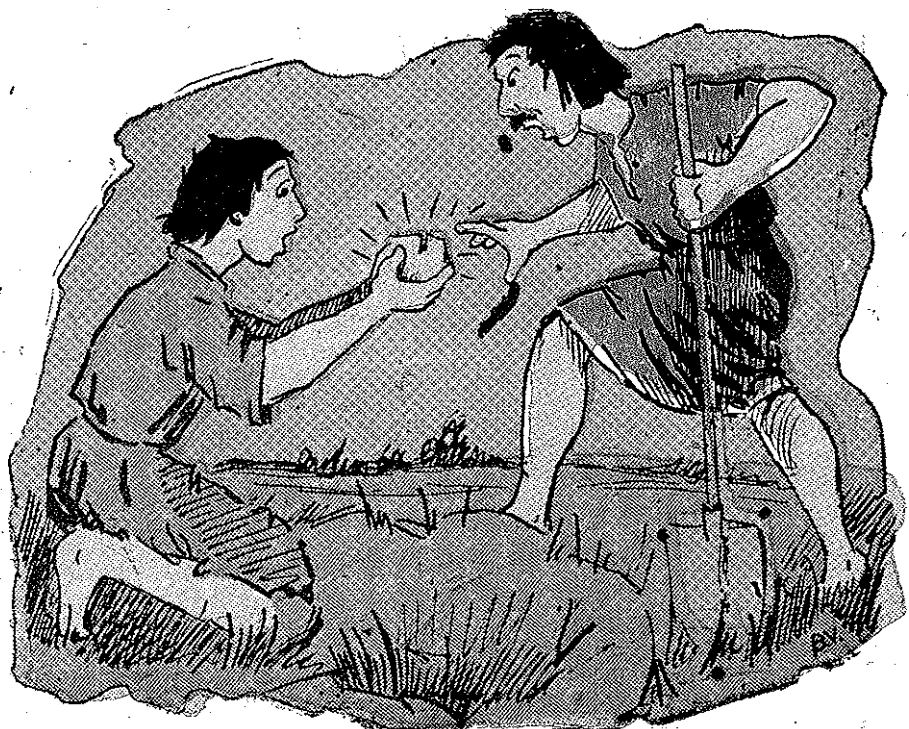
Neputincios, el se prăbuzi pe nisipul aurit de pe tărnul stâncos, simțind cum se înăbușă.

Când Tedo se trezi, era tot pe stânca pleșuvă, roasă de valuri; marea devenise zbuciumată și improșca stropi de apă, izbîndu-i fața.

El se ridică, încă buimăcit de groaznicul lui vis, apoi recunoscând tărnul micului golf, un oftat de ușurare îi ieși din piept. Luntrile erau tot la locul lor, negrite și roase de ploaie, așteptau pe bătrâni pescari.

Și a lui, întreagă și parcă întinerită, îl privea dornică de ducă. Dar el o luă cu pași liniștiți dealungul malului, nisipos, în timp ce din spate îl priveau turlele aurite ale Orașului de Aur.

Dar Tedo, nu se mai întoarce, ca să le soarbă cu ochii lacomi, căci de atunci, el nu mai dori niciodată să ajungă stăpân al Insulei de Aur!

CUM SE MUNCĂȘTE

in Jugoslavia

Nici nu mă odihnișem bine după atâtea zile de drum, când mă și pomenesesc cu Viorel, frățiorul meu mai mic care așezându-se pe marginea patului, mă și luă în primire:

— Vreau să-mi povestești și mie cum e Jugoslavia. Vorbește-mi mai întâi de tineretul jugoslav.

— Viorel, tineretului jugoslav îi trecea prin sângeră duhul unei vieți noi, încă dinaintea ultimului război universal. În 1940, când guvernul reacționar din Jugoslavia și-a dat adeziunea la Pactul Tripartit, acel pact care a adus lumii atâtea suferință și bănat, tineretul jugoslav a manifestat cu dârzenie împotriva acestei rațiuni necugetate.

— Toate bune mă întrerupe Viorel dar eu un lucru nu pricep: Putea poporul jugoslav să manifesteze în acele vremuri groaznice.

— N-avea dreptul, desigur, dar jugoslavii nu s-au întrebat dacă au sau nu acest drept. Nu s-au sursat de tăvănitul mitralierelor, nu s-au dat înapoi când sângele purpuriu a început să se prelingă, ca o imensă pată de cerneală pe navaiul străzilor din marile orașe jugoslave.

— Când am să fiu mare, am să fac și eu la fel ca jugoslavii... Îmi spune Viorel, cu o voce caraghios de bărbătească.

— Nu, tu nu vei mai face ca jugoslavii, măi Viorel, căci niciodată în țara românească, nu vor mai fi niște conducători, care să împileze poporul.

— Reiau apoi firul povestirii, rugându-l pe Viorel să nu mă mai întreprună la tot pasul.

— În 1940, când germanii au invadat Jugoslavia, ei au cucerit o victorie rapidă deoarece armata jugoslavă era lipsită de armament și echipament militar. Un tânăr muncitor din Zagreb care a participat la această luptă, îmi povestește că înarmarea poporului jugoslav a fost atât de mult sabotată de coloana a cincea a hitlerismului din Jugoslavia, încât în timpul bătăliei nu mică le-a fost surpriza artileriștilor jugoslavi, când au văzut că ghiulele proiectate de tunurile lor, în loc să explodeze în mijlocul nemților, împrăștiu la cădere, pofticioșilor nemți, biscuiți și bomboane de bună calitate... Jugoslavia fiind învinsă, poporul nu și-a curmat lupta, ci a continuat să lupte mai departe cu un entuziasm și o abnegație înzecită, împotriva cotropitorilor. Familii întregi, sate și orașe întregi, au luat cu începutul din 1941, drumul pădurilor afunde, drumul văilor ascunse și a munților pietroși. Tânăr și vârstnic toți s-au ridicat im-

potriva nemiloasei ocupații germane și a trădătorilor din țara lor. La început, partizanii nu aveau arme. Luptau cu topoare și cu furci. Pe urmă au început să atace grupuri răslețe de nemți, pe care i-au dezarmat. Și-au însușit astfel arme și prin epepeica lor luptă, eroii partizani ai Mareșalului Tito au reușit să elibereze țara de fosta armată hitleristă. Dar după eliberare, Jugoslavia gema în ruină. Fabricile, casele, drumurile de fier, podurile, toate erau acum mormane fumegânde de moloz. Poporul jugoslav nu s'a descurajat însă, ci cu aceeași nestăpânită îndârjire a pornit la munca de reconstrucție a patriei. Era o adevărată înălțare sufletească atunci când vedeai pe străzile orașelor jugoslave, pe toți locuitorii, de la pionerul de 7 ani și până la bătrâna gârbovită de ne-az, reparând case, cârând molozul acuit pe drumuri, ridicând fabrici noi, edificii noi. În Jugoslavia toată lumea muncăște și munca le este răsplătită din belșug de bună stare economică ce domnește astăzi în Jugoslavia.

În planul acestor munci a fost cuprinsă și construcția unei linii ferate, care să lege orașele Barciko și Banovici, așezate unul față de altul la o depărtare de 94 km. Prin construirea acestei linii ferate se dădea exploatarea carboniferă din bazinul Bosnian o mare dezvoltare economică. Tineretul Jugoslav fiind pătruns de marea însemnătate economică a acestei construcții și-a luat angajamentul să construiască acest drum de fier, nu în 6 ani cât prevedea planul specialiștilor, ci numai în 6 luni, adică din Mai 1946 și până în Oct. a anului ert.

N. O. I.-ul (Narodnie Om'adine Jugoslavia), care cuprinde astăzi 98% din

tineretul Jugoslav a făcut atunci un apel în rândul tinerilor /chemând 12.000. de tineri voluntari care să muncă la drumul de fier dintre Barciko și Banovici. N.O.I.-ul a primit atunci un milion de cereri dintre cari s'au recrutat 14.000 dintre cei mai buni tineri Jugoslavi. Aceștia au muncit cu entuziasm și la Iunie au fost înlocuiți de alți 25.000 de tineri voluntari, pentru ca acu să lucreze la Omiandika Praga (Calea ferată a tineretului) 30.000 de tineri.

Tineretul Jugoslav și-a dat seama că înfrățirea tineretului în toate țările democratice se cimentează nu numai în luptă dar și în muncă. Credincioși acestui adevăr tineretul jugoslav a invitat brigăzi de tineret din Franța, Rusia, Cehoslovacia, Ungaria, România, Grecia și Bulgaria.

Brigada română „Filimon Sârbu” înghetată din tineri studenți, elevi, muncitori și țărani, din mai toate regiunile țării a căutat să reprezinte cu demnitate tineretul Român democratic, muncind cu abnegație și pricepere. Pentru munca crosă brigada română „Filimon Sârbu” a primit laudele comandamentului taberii, care a premiat din rândurile noastre 6 tineri udarnici (eroi ai muncii) și a felicitat pe alți 8 dintre noi.

Munca brigăderilor români a început în comuna Solonita, unde am sărat și turnat un podet de beton.

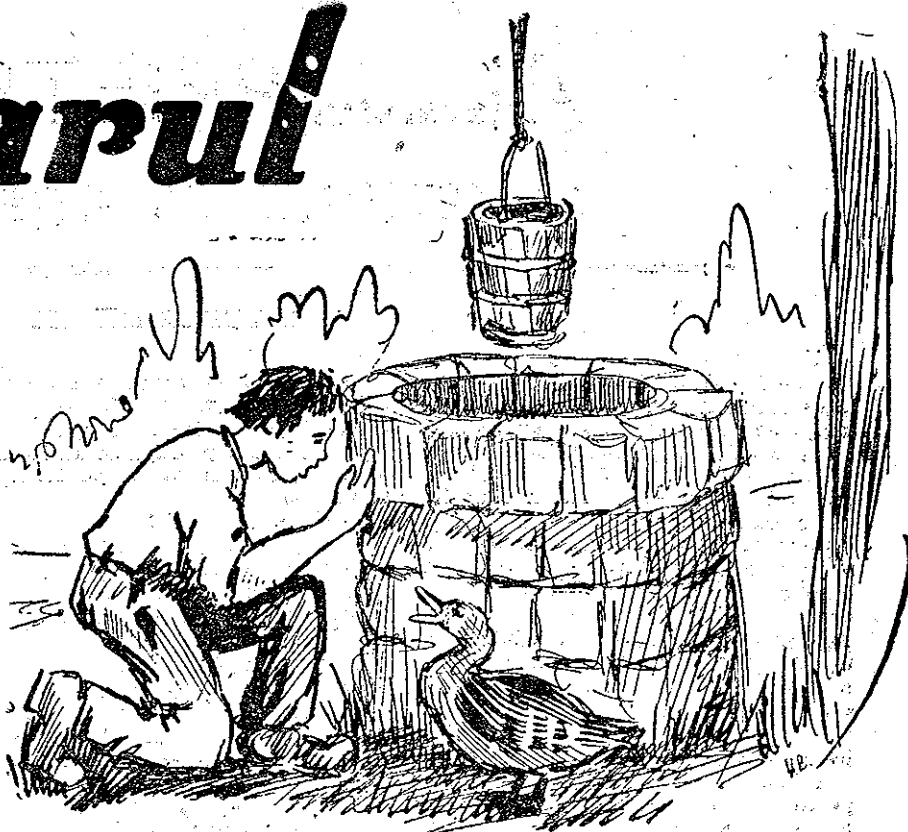
În comuna Plabe, tinerii Români au construit un bazin de beton pentru aprovizionarea cu apă rezolvând astfel o acută problemă locală, primind recunoștința unanimă a populației Musulmane din preajma locului.

Paralel cu această muncă, tinerii din Brigada „Filimon Sârbu” au mai activat și pe tărâm cultural și au vizitat brigăzile străine, schimbând impresii și participat la meetingurile organizate de brigăzile jugoslave, greacă și cehoslovacă, s'a comemorat într'un cadru străin înmorminirea a 6 ani de la moartea tânărului erou anti fascist Filimon Sârbu și s'a primit vizita delegațiilor străine, precum și vizita lui Slayko Komar, secretarul general al organizației tineretului Popular Jugoslav (Narodnie Omladina Jugoslavia). Despre situația din Jugoslavia se pot scrie cărți întregi, se poate vorbi zile de-a rândul.

Pescarul

A fost odată un pescar la un împărat, dar acum el era bătrân, și a rugat pe împăratul să primească pe fiul-său de pescar în locul lui. Împăratul l-a primit. Pescarul cel nou, prindea pește mai mult și mai frumos de cum prinsese tatăl său și împăratul era tare mulțumit. El avea casă lângă apă și vărși, năvoade, tot ce-i trebuia. Odată merge el să pîndă și nu scoate nimic. A doua zi iar așa. A treia zi iară. Așa a pățit vreo trei săptămâni de-a rândul. La trei săptămâni merge într-o dimineață la apă și pînde un singur peștișor cât degetul. Il ia în casă și-l pune într-un cubăraș să crească, ca să vadă ce pește va fi: caras, lin, ori ce? Merge pe urmă iar și trage cu năvodul; acum a prins la pește că s'a speriât. A mers la palat și a zis să vie cu căruțele să-l ia:— și l-au pus în căruțe ca lemnele, unul lângă altul. Din ziua aceea înainte, el cum punea vărșă sau meredu', când mergea îl găsea plin. Atuncea peștișorul acela a fost închis pești de nu mai veniau.

Dar acuma și la casa bătrănu' ăa altfel, de câte ori venea acasă, pe masă găsea mîncarea gata, caldă, rachiș și tot ce-i trebuia. Așa azi, așa mâine, se mira el cine face toate acelea, că nu era nimeni în casă, numai peștișorul. Într-o zi, în loc să se ducă de acasă, se ascunde după ușă și se uita prin gaura chei. Deodată aude un huiț ca și cum ar fierbe apa la foc; pe urmă sare peștișorul jos și se face o doamnă frumoasă și se apucă de treabă, face focul pregătește mîncarea... El, atunci intră încet în casă și o prinde. „Ei, zice ea, ce-ai făcut! De ce n'ai avut răbdare încă câteva zile, să fi scăpat eu din blestem, căci eu sunt fată de împărat, blestemată ca să fii așa; dar și așa n'ar fi rău, dacă n'ai asculta să faci tot ce ți-o zice eu”. „Te-o asculta, zice el, de ce nu”. „Deacum, zice ea, tu să nu te mai îngrijești de pește, să vezi că peștele singur îți vine, dar să mergi la împăratul și să zici că vrei să te însori, să cheme împăratul toată oastea câtă o are, la nunta ta, că de tot soldatul vei da câte un galben, iar pentru cei mai mari vei da tot mai mult”.

Merge el a doua zi și spune cum i-a zis Împăratul se vorbește cu ministrii: „Dacă ne dă el treabă, hai să-i dăm și noi lui”. „B.ne, zice împăratul, eu ți-o face asta, dar și tu acestea două dealuri ce s' dinaintea curții mele, până mâine să le capi ca să fie neted, să ari, să semeni grâu, peste noapte să so coacă și la opt ceasuri dimineața să am franzele calde la cafea; că de nu, unde îți s'au picioarele, îți va sta capul, să ști”.

Vine el acasă și plînge. „Uite ce-a spus împăratul”. „Taci, nu plînge, zice fata, capul tău aceea nu le va face,

dar le voi face eu. Culcă-te și dormi și n'avea nici o grije, dragul meu.” El s'a culcat. Ea căna a fost 12 ceasuri, a eșit afară și a fluierat din degete și s'au strâns, că-ă frunză și iarba prietenii ei. „Ce poruncești, împărăteasa noastră!” Iată ce și iată ce... Voi ceilalți să faceți asta, — dar era unul schiop — dar tu, zice ea celui schiop, să te duci la dealul de sticlă și să mi aduci taigerul cel de diamant și după ce-ți măcina, să-mi aduceți făină să coc eu împăra'ului franzele, să fie gata la cafea”. El s'au apucat de săpat; pe urmă de semănat; unii suf'au ca să se coacă mai degrabă, alții moară făceau. Îndată au îmblățit și-au măcinat și au adus făină. Ea când au fost franzelele gata, le-a pus pe taigerul de diamant, l-a frezit pe pescar și l-a trimis la împăratul să le ducă.

Împăratul când a văzut, s'a speriât. S'a sfătuit iar cu ministrii ce treabă să-i mai dea. Apoi i-a zis că pe vârful dealului ce se vede, să facă el o curte de diamant, cu toate celea de diamant,

că grădina, eu fel de fel de pomi și fel de fel de fiare și dela curte pod diamant, până la împăratul la ușă, iar de jur împrejurul dealului să fie apă; că de n'o face așa până a doua zi dimineață unde i stă p'coalele, îi va sta capul. Fata iar a șuerat și au venit prietenii și le-a spus ce să facă. Până a doua zi dimineață totul a fost gata și fiare fel de fel în grădina, s'au prefăcut ei. „Ei rău, zice împăratul, mi se pare că eu am să ajung să pase porcii la pescarul nostru”. Vine pescarul la împărat. „Acum îți poruncesc să străci toate și până mâine să fie dealul la loc cum a fost”. Șa ceea s'a făcut. Se duce iar la împăra'ul. „Apoi dacă ai așa mare putere, zice împăratul, și dacă vrei să ai tu așa de mare paradă la nunta, chemănd eu toată oastea, atunci mergi și-l roffeste și tu pe D-zeu să vie să te cunune”. Se duce iar și-i spune doamnei, ce i-a zis. „Acum așa e mai greu”, zice ea. Îi face o pereche de opinci de fier, și-i pune în traistă mîncare, că or și cât ar fi răvocat, nu se sfârșea, și'n buzunar îi pune tutun, că tot trăgea și tot avea și l-a dat un pistol, că or cât ar fi împușcat, tot încercat rămânea. „Deacum dragul meu, ia și te du pe apa-asta tot în jos, până vei ajunge la o fântână. Acolo că te azezi ne o moviță și să mîncăci, că din apă are să iasă o rață. — aceea e sora mea, și ea te va învăța ce să faci”.

S'a dus el cum i-a zis doamna, până a ajuns la fântână. Iese o rață: oac, oac, cum e rața. „Bună ziua, cumnată rață!” „D-ia ești cumnată, bărbatul surorii-mea pește? Da ce cauți pe aici?” El îi spune. „Apoi eu, ce pot să-ți ajut,

(Continuare în pag. 14)

Adevăratul PRIETEN

LA NEVOIE SE CUNOAȘTE

de TUDOR MIHAIL

Ionel, Alexandru și Gheorghită sunt colegi de clasă și buni prieteni. Copii de muncitori săraci, au crescut în același uliță, merg laolaltă în școală, la Maidanul Dulapului și își fac lecțiile împreună. Acum sunt în clasa patra B.

Copii ascultători, harnici și silitori, și-au ales ca „șef” pe Ionel, cel mai ager și mai desghetat dintre toți. Și iată că într-o bună zi — era prin August — tatăl lui Ionel a adus de la fabrică o gazetă. Ionel a luat gazeta pe țuriș, s'a așezat în cerdac și a început să citească. Scria acolo despre seceta abătută asupra multor județe din țară.

A citit cu luare aminte articolul în care se descria mizeria satelor. Regiuni întregi n'au văzut strop de ploaie, pământul crăpa de uscat ce era, iar holdele fuseseră pustiite de pârjolul arșiței neîndurătoare. Râuri, pâraie, iazuri și chiar fântâni erau secate, vitele mureau pe capete din lipsă de nutreț; copiii umbrau flămânzi și și ameteau foamea, sugând burueni de pe câmp, iar părinții priveau neputincioși cum copiii se topeau văzând cu ochii, lipsiți de un codru de mămăligă sau o firimitură de pâine.

Mai scria că marii dregători ai țării, oamenii de suflet, au hotărât să facă tot ce le stă în puteri să aline suferințele celor flămânzi și au purces să strângă hrană și bani pentru ajutorarea celor loviți de năpastă. S'au strâns astfel, miliarde de lei, s'au trimis sute de vagoane cu grâu și porumb, îmbrăcămintă și doctorii pentru bolnavi.

Mulți copii au fost aduși la oraș și dați în seama oamenilor cumsecade, care s'au legat să-i țină până în primăvara viitoare, iar vitele au fost adunate și trimise la pășunat în delta Dunării pe cheluzala Statului. Cele ce s'au făcut până acum — mai spunea ziarul — sunt neîndestulătoare. Foamea e mare și numai cu sprijinul tuturor oamenilor buni la suflet, care își vor da obolul pe listele de subscripție, se vor putea alina toate suferințele.

Ionel a căzut pe gânduri, iar după un răstimp de frământare, de felul și chipul în care ar putea veni în ajutorul copiilor flămânzi, a născocit un plan. A împăturit gazeta, și-a luat șapca din cui și a zbughit-o pe ușă afară. A alergat într'un suflet peste drum la Alexandru, l-a strigat după gard și împreună au pornit spre capul uliței, unde ședea Gheorghită.

— Ia uitați-vă, băieți, ce scrie aici... și le-a întins gazeta. Alexandru și Gheorghită au citit de zor, clătinaând mereu din cap și, după ce au isprăvit articolul, l-au întrebat pe Ionel într'un glas:

— Ce e de făcut?

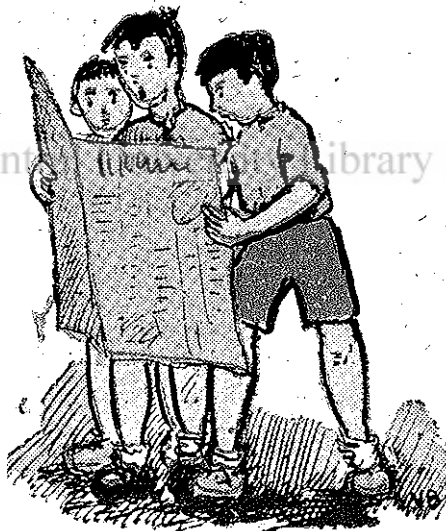
— Eu m'am gândit, spuse Ionel....

— Să dăm banii strânși în pușculiță? Bun! sare în vorbă Gheorghită.

— Nu! Sunt prea puțini. Trebuie să căutăm și altceva....

Alexandru și Gheorghită și-au lungit obrazurile în semn de întrebare și se priveau nedumirit pe Ionel.

— Eu zic să jucăm teatru și să strângem bani, completează Ionel.

Alexandru a scos din piept un urtra! puternic și de bucurie și-a svărlit șapca'n sus.

— Da cum facem? se codește Gheorghită.

— Foarte ușor! Eu o chem pe sora mea Lenuta, iar tu Gheorghită o aduci pe Ruxandra și suntem....

— Cinci, îi completează Alexandru.

— Tocmai! Facem un teatru pe maidan și ce-om aduna, strângem pentru copiii infometaji.

— Foarte bine, au răspuns ceilalți în cor.

Și s'au adunat toți cinci. A luat fiecare de acasă câte ceva din cele trebuincioase pentru scenă: Ionel două butoiașe, Alexandru patru scânduri de la pat și Gheorghită o masă și un cearceaf. Au împrumutat de la nea Lambe, băcanul din colț — un ciocan, care le-a dat în dar și un pumn de cui și s'au pornit pe lucru.

În mai puțin de două ceasuri ridicaseră o scenă pe maidan, la capătul liniei de tramvai, acolo unde se așează de Paști bărcile, cășorii și se instalează de circ. Au repetat o dimineață întreagă o istorioară jucată de dânsii la serbare, numită „Deșteptul satului”, iar după amiază au dat drumul la teatru.

Primele zile a mers, firește, mai slab. Cei cinci „artiști” cântau, spuneau poezii și jucau piesa în rața celorlalți copii adunați pe maidan și a razilor trecători curioși, care se opreau să-i asculte.

După reprezentație, băieții porneau cu șapca în mână să adune bani.

Picau la început numai sute și raerei câte o mie....

— Dar ce aveți nevoie de bani, impielitaților? a întrebat un moșneag cu ochii luminați de un surâs blajin.

— Pentru copiii cari îndură foamea la țară, a răspuns Alexandru.

La auzul răspunsului, moșneagul a desfăcut chimirul, cu mâinile tremurânde de bătrânețe, a despăturit o hârtie nou-nouță de cinci mii, a băgat-o în șapca întinsă și le-a spus:

— Să vă dea Dumnezeu sănătate, copiii moșului, că v'ați gândit și la frățierii voștri de la țară, și s'a depărtat grăbit.

Seara se adunau toți, acasă la Ionel, făceau socoteala, împătureau frumos banii strânși și îi puneau într'o cutie, pe care au dat-o în păstrare mamei lui Ionel.

A doua zi o porneau din nou voioși spre „teatru”....

Timp de 25 de zile au jucat de câte 3 și 4 ori pe zi. Pasămi-te aflase întreaga mahala despre isprava copiilor și toată lumea se îmbulzea să-i vadă, iar la urmă să-și dea obolul de oameni înțemeși și săritori.

Zi de zi, banii se strâneau în beancuri mai mari, și, în mai puțin de o lună „trupa” a strâns 875.000 de lei, adică aproape un milion. S'au sfârșit din nou și s'au hotărât să ducă banii la gazetă, a doua zi. Erau în culmea bucuriei, știind că vor alina multe suferințe de copii sărmani, cu banii atât de greu adunați.

S'au culcat înfrigurați și au dormit pe apucate. Nici nu se crăpase bine de ziua că s'au și adunat în curte la Ionel. Au luat frumos cutia în brațe și au pornit cu dansa spre gazeta cu pricina.

În ușă i-a primit un portar cu haine pline de firețuri, care i-a întrebat cu mirare:

(Continuare în pag. 14)

PĂIANJENUL și VIERMELE de MĂTASE

de CICERONE THEODORESCU

Un păianjen își țesea pânza lui cu colțuri subțiri, cu brațe de uriaș și cenușie ca o mare stea de fum.

Un roi de muște bâzâia prin apropiere, fără să știe de primejdie.

— Iată cine mă iubește... se bucura în taină, păianjenul.

Acest roi de musculițe vesele și gălăgioase nu-mi tulbură liniștea decât pentru a mă hrăni.

Păianjenul lucră cu o poftă și mai mare la pânza lui ușoară, subțire și strălucitoare. Era foarte mândru de această minunată capcană, în care fiecare fir își avea rostul lui. Și cu cât țesătura sporea, în adevăr, văzând cu ochii, — păianjenul tot mai mult se fudulea în sine.

— Sunt un mare meșter! Sunt un mare meșter!

Nimeni nu știe să țesea atât de frumos ca mine...

În vremea aceasta, mătifele și nebăgat în seamă, un vierme de mătase muncea de zor și el, ca să-și țesea cămașa cea aurie. De câteva zile se străduia, dar lucrul său nu mergea prea repede.

— Hei, dumneata de colo! îi strigă păianjenul.

De-un car de vreme te sbați și tot degeaba...

Una din două: sau ești un leneș, sau nu te pricepi...

Viermele de mătase își răs-

cea, umilit, firul cămăși sale auri și nu zicea nimic.

Fudul, din înălțimea lui, păianjenul îl luă iar, cam de sus:

— Hei, mototolule, nu m'auzi? Fi-ți-ar gogoșa pușcărie!

De ce nu te-apuci de altă meserie, nepriceputule?

Viermele de mătase nu se ostentă să-i răspundă. Își văzu de treabă mai departe, cu aceeași sârguință, cu aceeași lipsă de grabă.

— Zău că mi-e cam mîlă de atîta trudă fără spor... îl luă din nou la trei păzește păianjenul.

Ce naiba?

De când te chinui să-ți țesi gogoșa aceia, eu aș fi cuprins lumea în pânzele mele! Vezi bine că nu ți se potrivește deloc meseria de țesător!

Uite colea, țesătorie... Abia azi dimineață am început și nici nu m'apucă ora prânzului, că sunt gata!..

Viermele de mătase tăcu și de data aceasta, trudindu-se mai de parte fără să-și piardă răbdarea.

Păianjenul adăogă la fel de batjocoritor:

— Și pe urmă, pentru ce atîta muncă, lungă și oboseală? Ca să să-ți faci o pârliță de cămașă...? Mare scofală! Înțeleg să-ți faci ca mine, repede și în chip folositor o capcană frumoasă, strălucitoare, în stare să-ți aducă musculițe și alți mușterii pentru hrană...

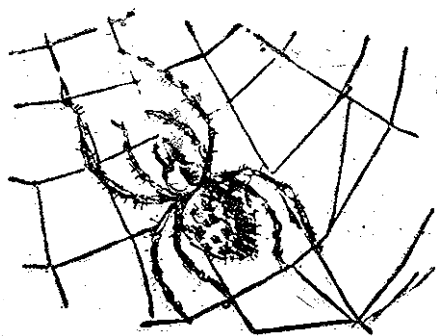
— Iată cine mă iubește pe mine!.. îi veni glas și viermelui de mătase.

Iată pentru cine lucrez cu atîta râvnă și dragoste. Păianjenul văzu însă negru înaintea ochilor.

În clipa aceasta, sosi stăpâna casei. Avea în mână o mătură cu coada lungă și era îmbrăcată cu o iie de borangic.

— Bună mâncare!, își frecă picioarele, de bucurie, păianjenul care se ospăta de zor. Ce știi tu ce e bun pe lume, mototolule? Ar trebui să te închini în fața pânzei mele, atît de iscusit țesută, atît

(Continuare în pag. 15)

— Ajutor, iubitul meu vierme de mătase, ajutor! se prefăcu el a plînge. Roag-o să mă lase în pace cu mătura ei! Roag-o să mă lase să vănez măcar câteva muște în pânza mea... De-azi dimineață muncesc pe brânci! Și mă-e o foame...

Bunul vierme de mătase se înduioșă și—se răsuci odată făcând să scânteie în lumină gogoșa lui aurie.

— Ce vrăjitor ești tu, micule vierme de mătase! șopti atunci stăpâna și, vrăjită de frumusețea țesăturii acestuia, care-o făcea să nu se mai sature privind, uită cu ce gând venise și plecă apoi să povestească și copiilor cât de minunat este lucrul viermelui de mătase.

— Cred și eu că te laudă, dacă muncești ca un prost pentru ea-găsi să spună, drept orice recunoștință, păianjenul fudul, de astă dată plin de ciudă.

— Mă laudă, fiindcă mă iubește! Fiindcă îi place lucrul țesut de mine, cu răbdare și grijă. Parcă dansa nu are grije de mine? Cîne îmi aduce frunzele cele mai frumoase din dudul care strălue acolo, departe, în fundul ogrăzii?..

Păianjenul aruncă, de sus, un fir de salivă către viermele de mătase, în semn de dispreț.

— Mare nătâng mai ești!

Viermele de mătase tăcu din nou, întristat. Și se puse și cu mai mare hărnicie pe treabă.

— Oh! Ce gustoase musculițe! strigă păianjenul sugându-și pradă care tocmai îi căzuse în capcană.

Viermele de mătase se arătă foarte nepăsător la aceasta.

Lui nu-i plăceau niciodată musculițele. A, altceva dacă ar fi fost vorba de niște frunze proaspete de dud, din acelea pe care i le aducea în fiecare zi stăpâna casei.

— Bună mâncare!, își frecă picioarele, de bucurie, păianjenul care se ospăta de zor. Ce știi tu ce e bun pe lume, mototolule? Ar trebui să te închini în fața pânzei mele, atît de iscusit țesută, atît

(Continuare din pag. 11)

o biată rață blestemată; dar du-te mai departe că-i da iar de-așa fântână, și va ieși iar așa o rață, o soră a mea, aceea poate va ști ceva" Și cum a zis cuvintele astea, rața ciuști în apă; s'a cufundat. A rămas cu sepuțai, acelu, merge și ajunge iar iese o rață, oac, oac... „Bună ziua, cumnată rață! „Ei d-tă ești? Și asta i-a zis, să meargă în jos la alta fântână, că va ieși o alta soră rață și poate-i va îndrepta. A sărit în apă și nu s'a mai văzut. Merge la a treia fântână. Iese și aceasta și-i spune că ea, o biată rață blestemată, cum poate să-i ajute, dar să meargă mai departe la o fântână, că acolo pașea un cal, câte 100 de fălci de iarbă de mătase pe zi și bea câte o fântână de apă, aceea-i fratele lor, blestemat să se facă cal, poate el va ști ceva.

A mers el până acolo, vede de departe că paște un cal sur. Se așează bășatul jos lângă fântână și mănâncă, apoi bea apă de aceea, și când s'a răsuflat, căci era trudit, toată frunza de pe copaci, măcar că era verde, a căzut. Se făcuse tare de apa aceea. I-a și mai bea și se simte și mai cu putere. Apucă un țopac gros cu mâna și-l scoate cu rădăcină cu tot. Vede că vine calul, se ascunde sub o tufă. Dar calului i-a mirosit a om. Când a suflat odată, apă din fântână, toată peste dânsul a sburat-o. „Bună ziua, cumnate cal”, zice pescarul. „D-ta ești cumnate, bărbatul surorii-measte pește, te-au trimis aici surorii mele rațe?” „Eu”. „Da ce cauți aici; cât pe ce eram să te omor!” El îi spune. „Ce pot eu să-ți ajut, un cal! Dar dacă-i face cum ți-o spune, tot va fi bine. Ia și bea din apa asta șam să beau și eu și să te sui pe mine, căci ne vom sui sus la împăratul lumii. A băut el apă, s'a făcut și mai tare și calul a sburat în sus ca o pasăre. Eu te-oi duce, dar tu când ți-oi zice ca să te cobori, chiar să sari de pe mine, să nu cauți că n'a loc”. A sburat el până sus. Deodată numai ce aude: „Sari de pe mine”. „Unde, că mă prăpădesc?” Ascultă-mă sari!” Când a sărit acolo era cărare. Acum, zice calul: ia și te du tot înainte pe cărare așa dar nu cumva să te uiți înapoi, că îndată cazi de sus de unde iești și te răsuși până jos; tot înainte să te duci. Să nu cauți cor fi ace pe unde-i călca, să nu cauți că n'ur mă te-or striga: mama, tata, te-or chema; să nu cauți că-i vedea mânele tale tăiate, picioarele, mergi tot înainte până la împăratul lumii.

El a mers așa și s'a păzit. A ajuns sus și a picat în genunchi. Împăratul i-a ascultat și a zis o'a venit să-i cunune pe când îi nunta? „In două săptămână”, a zis el. „Du-te”, a zis el. Când s'a întors, n'a mai văzut nimic, nici nu'l striga: aceea erau dușmanii lui care făceau așa, doar l'or prăpădi pe dânsul și pe toți; căci el prin aceea o'a împărat, a rescumpărat și pe femeia lui din blăstăm și pe cumnatul și cumnatele lui, pe toți.

Când a venit la locul unde s'a coborât,

calul îl aștepta acolo. S'a suit iar pe cal și într-o minută a fost jos. „Să vii și D-ta cumnate la mine la nuntă”, zice el. „Cum m'oi duce, zice calul, dacă s'blăstămat? Dar dacă vrei să-mi faci un bine, ia și mă împușcă”. „Cum să te împușc, mi'i jale să te omor!” N'ai grijă, fă cum îți zic eu. Din mine, după ce voi muri, a ieși o rață, tu și pe aceea s'o împuști, și din rață va sbura un hulub ș'acela s'a duce la împăratul lumii, atuncea tocmai voi fi scăpat”. El a scos pistolul și l-a împușcat în cap. Calul s'a lungit jos și din cal a ieșit o rață. A împușcat și rața a căzut; din rață a ieșit un hulub și-a sburat drept în sus.

Merge el înapoi pe drumul acela, ajunge la fântâna cea cu rața. Iese rața; el o poartă și pe dânsa la nuntă. „Rața zice că ea nu se poate duce că-i blăstămată, dar dacă vrea să-i facă un bine, s'o împușc, c'a ieși un hulub dintr'însa și s'a duce la împăratul lumii”. El a împușcat-o și pe ea, ș'asa le-a împușcat pe toate. Ajunge acasă și merge la împăratul și-i spune. Acum se implineau cele două săptămâni, când avea să vie împăratul lumii. Se duce acasă și scoate afară o masă și pune vin și meie și lumânări pe masă și așteptă. Da împăratul a trimis toată oasăea să-l împușt pe dânsul; să-l facă praf. El sta lângă masă, pe un covor, cu femeia lui. Soldații dau să-l împușc, nu pot; au înăpătrit. Împăratul să uita și el de departe. Vine împăratul lumii. Ia și-l cunună. De acum zice el, p-năcă te-am cununat, tu ai să rămâi aici împărat, și a ta e toată oastea și împărăția asta de azi înainte, da împăratul are să pască porcii la tine dacă a făcut așa”. Și așa a rămas.

Cel mai frumos DAR

(Continuare din pag. 6)

gândul cel bun pe care-l aștepta de mult. Trei zile munci Alioșa ca să împodobască bradul. Cocoșul tocmai în vârf, und-și făcu mai mult de lucru, găli bradul cum nu se poate mai frumos. Nemții erau mulțumiți și chiar generalul îi dădu drept mulțumire, un pachet de ciocolată. Alioșa îi mulțumi frumos lui și celorlalți, și nemții — până aci foarte încrunați — se arătară mai binevoitori cu el; ba îl și inviară în noaptea de Crăc-un la serbare.

Era în dimineața zilei de 24 Decembrie. Nemții foteau cu treburi, făcând ultimele pregătiri. La ordinul lui Alioșa. Rușii se depărtară cât mai mult de sat, coborînd pe poteca bine cunoscută de el, după lemne, lăsați acum aproape fără supraveghere de care nemții. Alioșa, care căpătase încrederea nemților, se lănvărta pe lângă bradul din curte, jucându-se. Apoi, tot în joacă aprinse o lumânare pe crăpa cea mai de jos a braoului — și se depărtă. Când clipe trecură și deodată tot bradul fu cuprins de flăcări de sus până jos.

la nevoie se cunoaște

(Continuare din pag. 10)

— Unde vrei să vă duceți, copii?
— La domnul director! a răspuns Ionel.

— Aha! Ați scris pe semne un articol, zămbeste portarul sub muștață...

— Nu! răspunde Gheorghită, hotărât, am strâns bani pentru copiii din regiunile cu secetă...

— ...și trebuie să-i dăm numai domnului Director în mână, a complotat Ruxandra.

Portarul i-a suit în ascensor și i-a îndrumat spre odaia directorului. De cum au intrat, băieții și-au scos șepcile de pe cap, iar Ionel, cel mai înimos din toți, a luat cuvântul:

Domnule Director,

Aici în cutie am strâns 875.000 lei pentru copiii cari mor de foame în satele bântuite de secetă. I-am adunat jucând teatru și vă rugăm să-i treceți pe lista dumneavoastră.

Directorului i-au venit lacrimile în ochi, a sărutat copiii, a chemat un fotograf care i-a fotografiat, după care le-a mulțumit pentru fapta lor atât de frumoasă. A doua zi, chipul și numele lor au apărut în gazetă, astfel că întreaga țară a putut afla de minunata ispravă a acestor copii buni la suflet.

Ionel, Alexandru, Gheorghită, Lenuta și Ruxandra au cugetul împăcat. Au contribuit și ei cu cât au putut, la opera de ajutorare a copiilor fămânzi. Pilda lor dovedește cât de bună e zicala veche:

„Adevăratul prieten la nevoie se cunoaște”.

Mii de stele de foc țâșneau din el și flăcările îl depășiră, înălțându-se spre cer. Alioșa o juă la goană, pierzându-se în pădure, profitând de zăpăceala care se produse. Și cât și clipe din ochi, își făcu apariția aviația rusă, care cu câteva bombe distruse complet statul major. Nu scăpa decât câteva santinele depărtate. Toți ofițerii, în cap cu generalul fură omorâți.

— Dar cum s'a întâmplat incendiul, am întrebat pe ofițerul rus care-mi povestea întâmplarea asta.

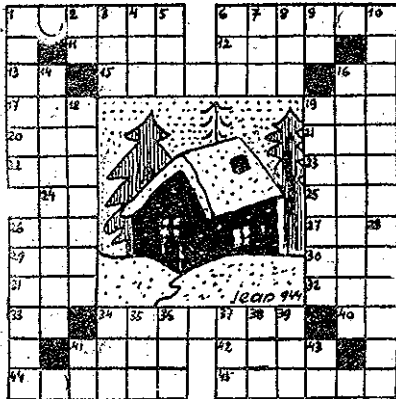
— Sus de tot, aproape de vârful bradului, Alioșa ascunsese o cutie de conserve având în ea aproape un litru de diverse materii inflamabile: benzină, petrol, ulei. Cutia era legată cu o sfoară care cobora în jos, bine camuflată. Când a aprins lumânarea, a ras de sioară și vasul și-a vărsat conținutul, prelingându-se până jos, pe crengi. Fusese bine chibzuit.

A fost cel mai frumos pom de crăciun al lui Alioșa. Cu ocazia asta a făcut un dar frumos Patriei sale: distrugerea unui stat major dușman.

redactate de VICTOR ADRIAN

De Crăciun

ORIZONTAL: 1) Merg din casă în casă, în ajunul Crăciunului și în seara de Sf. Vasile. 6) A cădea fulgi de zăpadă. 11) Cînstă dată superiorului. 12) Personaj din V. Testament. 13) Idem. 15) Sărbătoarea Nașterii Domnului. 16) Far gol. 17) Comună în Calvados (Franța). 19) Club liberal înființat în Anglia (1923). 20) Au urechi, dar nu aud. 21) Fortăreață în apropiere de Batna. 22) Arc în spirală. 23) Lîțerat francez. 24) Interjecție. 25) Căzu, pe jumătate. 26) Ned în Algeria. 27) Capriciu. 29) Articulat (abr.). 30) Curelușe de meșină. 31) Nai în anagramă. 32) Expresie la jocul de poker. 33) Cămașa Mariei. 34) Om care păținează. 40) Pron, personal. 41) A trecut, deși era adorată. 42) Răsunet. 44) Sfânt ce se serbează a treia zi a Crăciunului. 45) Este ca oglinda, iar când calci pe ea involuntar, îți spargi capul.

VERTICAL: 1) Vânt rece și umed, ce bate dela N.-E. în timpul iernii. 2) Zeul chinez al fetei. 3) Poftă de joc cu sania (la copii). 4) Când este pe cer, trebuie să plouă sau să ningă. 5) Fluviu în Maroc. 6) Fustă. 7) Numeral. 8) Câmp semănat. 9) Game Nicolae. 10) Pe-trecut iarna. 14) Luna Sf. Nicolae. 16) Ultima lună de iarnă. 18) Luată pentru a doua oară. 19) Sărbătoare mare. 26) Lunecus pe ghiță. 28) Podoaba iernii. 34) Intersecție ce imită sunetul unei loviturii. 35) Numai iarna nu se poate lucra pământul. 36) Măsură chineză. 37) Escrescență pe piele. 38) Oras în Rusia Asiatică. 39) A zbura sbărnaînd. 41) Epocă răsturnată. 43) Com. pe Rin (inv.).

I. Cratoveanu

SARADĂ TRANSILVĂNEANĂ

Pe ce rău din Transilvania trece un împărat rus într-o corabie?

Rodica Tr. Ivan

ANAGRAMA DORINEI

Dorina a băgat de seamă că numele ei este alcătuit din absolut aceleași litere ca numele frățiorului ei mai mic.

Cine poate găsi cum se numește frățiorul Dorinei?

ENIGMA

Care sfânt are patru picioare?

CARTĂ DE VIZITĂ MAGICĂ

NICU M. ROȘCA

Amestecând literele de pe cartă de vizită de mai sus și potrivindu-le în altă

ordine, veți afla un cunoscut personaj legendar.

MONOVERB MOHAMEDAN

(3 părți, — 6 litere)

A A A A
AA AA
A A A A
A A A A
A A A A
A A A A
A A A A

„Monoverb” înseamnă „doar o vorbă”, deslegarea acestui joc constând într-un singur cuvânt.

Monoverbul de mai sus, ascunde numele unui oraș din Arabia, sfânt pentru musulmani, unde se află mormântul lui Mohamed.

Cuvântul e compus din trei părți (al-te trei cuvinte mai mici, ca la șaradă, — cu silabe) și are șase litere.

Două din aceste trei părți le vedeți înscrise în figură. Cea de-a treia parte vă va veni singură în minte, făcând legătura logică între literele a și m.

HUMOR

N. VREA ȘI O BONBOANĂ!

— Mămică, dacă ai să-mi dai o bomboană, am să-ți spun un secret...
— Poftim, spune-mi!
— Ei bine, am spart vază cea mare din salon!...

DE CE N'A PUTUT SA VADA..

Mama: — Marioaro, du-te și vezi dacă măcelarul are picioare de porc.
Marioara, întorcându-se — Mamă, n'am putut să văd, fiindcă măcelarul purta cismă!...

E DIN ALTA PARTE

Prostila și Șmecherila se ceartă între ei:
— Eu spun că discul ăla roșu e luna!
— Ba eu spun că e soarele.
Cum nu puteau să cadă la învoială s'au adresat unui al treilea:
— De, ce să vă spun! Spuse acesta scărpinându-se în cap. Vedeți... eu nu sunt de prin locurile astea, așa că...

UN CORP TRANSPARENT..

PROFESORUL: — Cine-mi poate da exemplul unui corp transparent?
GICA: — Sticla, d-le profesor!
PROFESORUL: — Mai știu alt corp transparent?
GICA: — Gaura cheii!..

ARE O MÂNA LUNGĂ..

Mama lui Costel îi face morală:
— Bine, măi băiete, nu ți-am spus de atâtea ori să nu ieși singur, ci să-mi ceri mie? De aia ai gură, ca să ceri!
— E adevărat, mamă, dar mâna mea e mai lungă!..

PĂIANJENUL

(Continuare din pag. 13)

de meșteră la prînsul musculetelor și atât de repede terminată.

Deodată atunci, un bărzăune trecu prin pânza mult laudată a păianjenului și o rupse toată prefăcând-o'n bucați.

— Vai de mine! Au tăbărat țătarii! Mi-au prăpădit casa! se vâetă păianjenul din nou.

— Poftim? făcu, oprindu-se o clipă din lucru viermele de mătase.. Ah, da! Te lauda că e repede terminată. Aveai dreptate, domnule păianjen: uite ce repede, vai, s'a terminat.. Și eu aceeaș grijă, netulburat și hotărât, viermele de mătase continuă să țasă la borangicul lui răbdător și temeinic.

ABONAMENTE: Trei luni 9600 Lei * Șase luni 19.200 Lei * Un an 38.400 Lei * Pentru școli și Cămine 76.800 Lei * Pentru Intreprinderi și Instituții 150.000 Lei anual * CONT CEC 210.138

Taxa poștală plătită la numerar, conform aprobării Dir. Gen. P. T. T Nr. 225.808/1966

